

Інформаційна культура користувача—дитини — основа самовизначення в глобальному інформаційному просторі

Анотований інформаційний список для бібліотекарів

Доповнення. 1-4 квартал 2017 р.

Розділ 1. Теоретичні аспекти інформаційної культури як галузі наукової, освітньої і бібліотечної діяльності

Медіакомпетентність — вміння для життя сучасної людини : наші орієнтири // Мистецтво в шк. (музика, образотвор. мистецтво, худож. культура). — 2017. — № 2. — С. 8-11.

Поняття медіакомпетентності, принципи медіаграмотності, ключові питання для аналізу медіатекстів.

Снегірєва В. Елементи медіаосвіти на уроках літератури / В. Снегірєва // Всесвітня література в сучасній школі. — 2017. — № 9. — С. 46-47.

У статті розглянуті форми роботи з формування медіакультури учнів.

Шейбе С. Медіаграмотність : підруч. для вчителів / С. Шейбе, Ф. Рогоу ; пер. з англ. С. Дьома ; за загал. ред. В. Іванова, О. Волошенюк. — Вид. 2-е., стер. — Київ : Центр Вільної Преси, Акад. Укр. Преси, 2017. — 319 с.

Підручник сформований на основі практичного досвіду освітніх підходів до викладення медіаграмотності в США. За допомогою даного видання українські медіа педагоги зможуть навчитися інтегрувати медіаграмотність у різноманітні освітні практики, знайдуть багато ідей щодо заходів і чимало прикладів повних модельних занять.

Ресурси Інтернет

Баришполец О. Т. Український словник медіакультури [Електронний ресурс] / О. Т. Баришполец ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соціал. та політ. психології. — Київ : Міленіум, 2014. — 196 с. — Режим доступу: <http://ispp.org.ua/files/1478526314.zip>.

Волошенюк О. Батьки, діти та медіа [Електронний ресурс] : путівник із батьківського посередництва / О. Волошенюк, О. Мокрогуз ; за ред. В. Іванова, О. Волошенюк. — Київ : Центр Вільної Преси, Акад. Укр. Преси, 2017. — 79 с. — Режим доступу: http://www.aup.com.ua/uploads/Posib_dla_batkiv_2017.pdf.

Путівник з медіаграмотності для батьків дітей 6-10 років, що може бути використаний організаторами дитячого читання для проведення занять з інформаційної культури.

Коневщинська О. Розвиток медіаосвіти і медіакультури в умовах сучасного інформаційного суспільства [Електронний ресурс] / О. Коневщинська // Інформаційні технології і засоби навчання. — 2016. — Т. 54, вип. 4. — С. 32-41. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2016_54_4_5.

У статті проаналізовано актуальність впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну галузь, а також питань, пов'язаних з безпечним і відповідальним використанням мережі Інтернет, зокрема мережних технологій у навчальній діяльності. Визначено сутність основних компонентів медіакультури особистості: медіаграмотності, медіаосвіченості; медіаобізнаності.

Невмержицька О. Виховання творчої особистості дошкільника засобами медіаосвіти / О. Невмержицька // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2016. — Вип. 16. — С. 365-370. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2016_16_48.

У статті проаналізовано роль медіаосвіти у формуванні творчої особистості дошкільника, подано визначення дошкільної медіаосвіти, наведено приклади ігрових медіаосвітніх завдань, окреслено вимоги безпечного використання медіатехнологій на заняттях у дошкільних навчальних закладах.

Пазюк А. Дитина онлайн: як забезпечити безпеку і приватність : (аналітичне дослідження) / А. Пазюк, О. Черних. — Київ : ВАІТЕ, 2016. — 74 с. — Режим доступу: http://www.academia.edu/31332502/Дитина_онлайн_як_забезпечити_безпеку_і_приватність.

Дослідження правових, організаційних та методичних питань захисту безпеки і приватності дитини онлайн, надано узагальнені рекомендації щодо розробки стратегії та впровадження державної політики щодо захисту прав дитини в Інтернеті.

Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи [Електронний ресурс] : зб. ст. п'ятої міжнар. наук.-метод. конф. : 31.03-01.04.2017 / упоряд. В. Іванов, О. Волошенюк. — Київ : Центр Вільної Преси, Акад. Укр. Преси, 2017. — 393 с. — Режим доступу: http://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnik_konf_AUP_2017.pdf.

Збірник вміщує тексти доповідей учасників міжнародної конференції, яка проходила 31 березня-1 квітня 2017 року у м. Києві.

Приходькіна Н. Основні теоретичні концепції медіаосвіти [Електронний ресурс] / Н. Приходькіна // Педагогіка вищої та середньої школи. — 2016. — Вип. 49. — С. 264-277. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PVSSH_2016_49_28.

Нарис з проблем генезису основних теоретичних медіаосвітніх концепцій із точки зору цілей, завдань, змістовних компонентів. Автором проаналізовано такі основні теорії медіаосвіти, як ін'єкційна, семіотична, культурологічна, практична, критична, естетична, соціокультурна, теологічна.

Розділ 2. Виховання читача нового покоління: сучасні тенденції + досвід (з практики роботи дитячих та шкільних бібліотек)

Бурцева Л. Рішення проблем інтернет-безпеки для дітей : опис досвіду : фахова інформація / Л. Бурцева, Н. Шеша // Шк. бібл.-інформ. центр. Бібл. робота. — 2017. — № 1. — С. 20-22.

З досвіду роботи над проектом «Діти й Інтернет» Чернігівської обласної бібліотеки для дітей та Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського.

Курінчук Л. Формування медіаграмотності старшокласників в умовах екстернату : ділимося досвідом / Л. Курінчук // Шкіл. б-ка плюс. — 2016. — № 19-20. — С. 13-17.

Михайленко Н. Формування інформаційної компетентності учасників освітнього процесу гімназії : [досвід роботи з виховання інформаційної культури школярів Першої української гімназії імені М. Аркаса м. Миколаєва] / Н. Михайленко // Шк. бібліотекар. — 2017. — № 4. — С. 11-13.

Світашова В. ІБЦ - осередок виховання школярів : досвід бібл. роботи / В. Світашова // Шк. б-ка. — 2017. — № 3. — С. 7.

У статті розглянуто роль бібліотечно-інформаційного центру в організації оперативного доступу до інформаційних ресурсів, подано тематику уроків з інформаційної культури читачів.

Ресурси Інтернет

Авторські заняття від медіапедагогів-лідерів [Електронний ресурс] : медіаосвітні практики в позакласній роботі учнів 5-7 класів / О. Волошенюк, І. Іванюк, О. Куш, Г. Шевченко ; за ред. В. Іванова, О. Волошенюк. — Київ : ЦВП, АУП, 2017. — 50 с. — Режим доступу: http://www.aup.com.ua/?download=1&kcccount=http://www.aup.com.ua/uploads/5_7_class.pdf.

Бурцева Л. Інтернет буває різним... [Електронний ресурс] / Л. Бурцева, Н. Шеша // Бібліотека у форматі Д°. — 2016. — № 4. — С. 11-12. — Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/D0/Book/View/107#page/10/mode/2up>.

Реалізація пілотного проекту «Діти й Інтернет» Чернігівської обласної бібліотеки для дітей та Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського, мета якого створити систему засобів і методів безпечного використання Інтернету дітьми та підлітками в дитячих і шкільних бібліотеках міст Чернігова, Прилук, Ніжина.

Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі [Електронний ресурс] : посіб. для вчителя / Т. Бакка, В. Голощапова, Г. Дегтярєва, Р. Євтушенко, І. Іванова, С. Крамаровська, Т. Мелещенко, О. Шкребець ; за ред. О. Волошенюк, Г. Дегтярєвої, В. Іванова. — Київ : ЦВП, АУП, 2017 — 196 с. — Режим доступу: http://www.aup.com.ua/?download=1&kcccount=http://www.aup.com.ua/uploads/2017_Pochatkova_school.pdf.

Мета посібника – формування інноваційних практичних навичок із розуміння, аналізу й оцінювання змісту медіа, здатності створити власний медіапродукт і оцінити власну медіаактивність.

Розділ 3. Програми з формування основ інформаційної грамотності дітей у бібліотечному та шкільному середовищі

Ресурси Інтернет

Іванова І. Я у медіапросторі [Електронний ресурс] : навч. програма для початкової шк. загальноосвіт. навч. закл. 1-ий р. вивч. / І. Іванова, А. Кожанова. — Режим доступу: http://www.aup.com.ua/ml/Program_mediaorostir_2017.pdf.

Навчальна програма для початкової школи загальноосвітніх навчальних закладів (1-ий рік вивчення) «Я у медіапросторі», схвалена Комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково методичної ради Міністерства освіти і науки України для використання в ЗНЗ (протокол №12 від 03.11.2016).

Розділ 4. Бібліотечні уроки як засіб розвитку інформаційної компетентності школярів (розробки бібліотечних занять)

Знайомство з бібліотекою : фрагмент заняття для учнів 1-4 кл. // Шк. б-ка. — 2017. — № 5. — С. 31-32.

Фрагмент бібліотечного уроку, що знайомить з призначенням та структурними підрозділами бібліотеки, розкриває основні елементи книжки.

Кравченко Т. Журнальна карусель запрошує : урок-подорож для учнів 4-5-х класів / Т. Кравченко, Л. Січкара, Л. Незвиська // Шкіль. світ. — 2017. — № 11. — С. 11-14.

Руденко Т. Закріплюємо бібліографічні знання : вікторина / Т. Руденко // Шк. б-ка. — 2017. — № 4. — С. 120-121.

Тестові завдання трьох рівнів складності для перевірки бібліотечно-бібліографічних знань учнів 5-7 класів з наступних питань: елементи книги, як користуватись ДБА бібліотеки, як працювати з науково-популярною та довідковою літературою.

Саган О. Логіка вивчення теми «Інформація» / О. Саган, С. Микитюк // Початк. шк. — 2017. — № 4. — С. 20-23.

Методичні рекомендації до проведення уроку з ігровими елементами, що знайомить дітей з поняттям «інформація», її значенням в житті людини, різними способами отримання та представлення інформації.

Салієнко Н. Структура книги : [гра «О, щасливчик»] / Н. Салієнко // Шк. б-ка. — 2016. — № 12. — С. 14-15.

Сидоренко Н. Я і комп'ютерний світ : [розробка циклу тренінгових занять] / Н. Сидоренко // Позашкілля (Шкіл. світ). — 2016. — № 12. — С. 51-66.

Розробки занять з комп'ютерної грамотності, мережевого етикету, безпеки роботи в Інтернет тощо.

Співак І. Бібліотека й бібліотекарі: історія й сучасність : рекомендації для проведення бібл. уроку у формі усного журналу / І. Співак // Шкіл. світ. — 2017. — № 8. — С. 36-37.

Шумейко С. Знавці книжкових багатств : урок-турнір / С. Шумейко // Шк. б-ка. — 2017. — № 4. — С. 122-123.

Сценарій турніру книгознавців для дітей молодшого та середнього шкільного віку, що охоплює завдання на знання довідкової літератури, періодичних видань, творчості дитячих письменників та змісту їхніх художніх творів, ремонту книг тощо.

Юрчук О. Методична розробка уроку інформатики в 4 класі з теми «Текстовий редактор» / О. Юрчук // Початк. шк. — 2017. — № 4. — С. 24-25.

Розробка уроку зі створення вітальної листівки до свята «День захисника України» в редакторі Microsoft Office Word, який можна використати і в бібліотечній практиці.

Ресурси Інтернет

SOS у морі Інтернету [Електронний ресурс] : (безпечна навігація Всесвітньою мережею для учнів 5-6 класів) : [бібл. урок] / уклад. С. В.

Кисельова // Національна бібліотека України для дітей : [веб-сайт]. —
Електрон. дані. — Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=8264>. — Назва з екрана.